

Sivistystyön Vapaus ja Vastuu -yhteistyöohjelma

Toimintasuunnitelma 2023–2025

Yhteistyöohjelma ja sen tavoitteet

Sivistystyön Vapaus ja Vastuu (SVV) on vuonna 2011 käynnistetty vapaan sivistystyön yhteistyöohjelma. Sen tavoitteena on vapaaseen sivistystyöhön (vst) liittyvän tutkimuksen ja sen hyödyntämisen edistäminen. Tähän pyritään tutkijoiden ja vapaan sivistystyön toimijoiden yhteistyötä ja vuorovaikutusta vahvistamalla sekä vst-tutkimuksen näkyvyyttä lisäämällä. Ohjelmasta vastaavat Vapaa Sivistystyö ry (VST ry), Tampereen ja Itä-Suomen yliopisto sekä Åbo Akademi.

Vuoden 2023 alussa SVV-yhteistyöohjelman jäseniä ovat: Björn Wallén (VST, yhteistyöohjelman puheenjohtaja), *Uusi Koordinaattori* (SVV), Hanna Toiviainen (TAU), Jyri Manninen (UEF), Petri Salo (ÅA), Sini Teräsahde (TAU), Kukka-Maaria Vuorikoski (Opintokeskukset ry), Leea Keto (Kansalaisopistojen liitto KoL) ja Satu Heimo (ÅA). SVV:n suomalaisia yhteistyöverkostoja ovat vapaan sivistystyön keskusjärjestöt, KVS, EPAL, ATS, SKOL ja Fingo, sekä ulkomailla Mimer ja EAEA. Yhteistyötä tehdään lisäksi KVS:n Soppitiedekeskuksen kanssa. Tutkijoiden kautta yhteydet rakentuvat myös ESREAAan, erityisesti sen Active Democratic Citizenship and Adult Learning (ADCAL) -verkostoon.

Yhteistyöohjelman painopistealueet ovat:

- 1) **Tutkimus ja opetus:** Tavoitteena on, että vapaa sivistystyö näkyy yliopistojen aikuiskasvatustieteen opetussuunnitelmassa ja eri tieteenaloilla tehtävässä tutkimuksessa, mukaan lukien opinnäytetyöt.
- 2) **Yhteistyö ja vuorovaikutus:** Tavoitteena on, että tutkijoiden, opetushallinnon, päätöksentekijöiden ja vst-kentän toimijoiden yhteistyö ja vuorovaikutus lisääntyvät. Lisäksi pyrkimyksenä on, että opetushallinto ja vapaan sivistystyön päätöksentekijät saavat säännöllisesti tietoa alan tuoreesta tutkimuksesta.
- 3) **Vaikuttavuus, näkyvyys ja kehittäminen:** Tavoitteena on, että vapaata sivistystyötä koskeva tutkimustieto on helposti saatavilla ja sitä voidaan hyödyntää vapaan sivistystyön kehittämisessä ja alan edunvalvonnassa. Lisäksi pyrimme siihen, että vapaan sivistystyön tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja näkyvyys lisääntyvät, ja että vapaata sivistystyötä koskeva tutkimustietoon perustuva päätöksenteko ja kehittämistoiminta vahvistuu.

SVV-yhteistyöohjelmassa on edellisen toimintakauden (2020–2022) aikana ylläpidetty hyviksi havaittuja toimintamuotoja (tutkimustyöpajat vst-päivien yhteydessä, tutkimusaiheiden tarjoaminen graduntekijöille ym.). Kaudella on panostettu verkkoviestintään ja näkyvyyteen (SVV-verkkosivut; Sivistystori-bogit, Twitter

ja Facebook), tutkijoiden jalkautumiseen (esimerkiksi KOSI-hanke) sekä vuorovaikutukseen tutkijoiden ja muiden vst-toimijoiden välillä. Esimerkiksi elokuussa 2022 lisämessä Vapaan sivistystyön päivien yhteydessä järjestettyyn ideariihen osallistui OKM:n, OPH:n, vapaan sivistystyön yhteistyö- ja keskusjärjestöjen, oppilaitoskentän ja tutkimuksen edustajia. Ideariihessä keskusteltiin tutkimukselle ja vapaalle sivistystyölle asetetuista tavoitteista, yhteistyön keinoista, rahoitusmahdollisuuksista sekä tutkimusaiheista. Ideariihen antia tullaan hyödyntämään toiminnan suunnittelussa ja sen pohjalta on päätetty rakentaa säännöllisesti kokoontuva verkosto.

Yhteistyöryhmän kokoonpanoa on laajennettu Opintokeskukset ry:n ja Kansalaisopistojen liiton edustajilla. Eri yliopistojen graduntekijöille on perustettu yhteinen tukiryhmä vapaan sivistystyön aihepiiriin liittyvien opinnäytetöiden edistämiseksi.

Vapaaseen sivistystyöhön liittyvän tutkimuksen painopisteet toimintakaudella 2023–2025

SVV-yhteistyöohjelman tavoitteita edistetään (1) tutkimuksella ja (2) toteuttamalla toimintasuunnitelmassa kuvattuja tutkimuksen kehittämistoimenpiteitä. Tulevalla toimintakaudella jatketaan hyviksi havaittujen toimintatapojen ylläpitämistä ja jatkokehittämistä seuraavin toimenpitein

1. Tutkijoiden ja toimijoiden välisen yhteistyön, vuorovaikutuksen ja yhteissuunnittelun tehostaminen, erityisesti vapaan sivistystyön ideariihen vakiinnuttamisen avulla. Siitä tehdään vuosittainen foorumi, jossa arvioidaan vst-tutkimuksen ja yhteistyön tilanne ja sovitaan sen kehittämisestä.
2. Kootaan ja jalostetaan vuonna 2022 pidetyn ideariihen tulokset yhteen niin, että vst:hen liittyvät tutkimus- ja arviointitarpeet, yhteistyön kehittämisasiat ja rahoitusmahdollisuudet voidaan jäsentää kokonaisuutena.
3. Toteutetaan syksyllä 2024 vst-tutkimuksen kaksipäiväinen tutkimusseminaari tutkijoille, väitöskirjan tekijöille ja muille kiinnostuneille (toimijat, päättäjät, media). Pyritään osallistamaan myös muiden tieteenalojen (esimerkiksi yhteiskunta-, talous-, kulttuuritieteet, psykologia, yleinen ja soveltava kasvatustiede) tutkijoita. Tutkimusseminaari liitetään osaksi vuonna 2024 järjestettävän Sivistyksen teemavuoden ohjelmaa.
4. Tavataan Oulun ja Lapin yliopistojen aikuiskasvatustieteen professoreita yhteistyöneuvotteluiden tiimoilta. Jatketaan yhteistyön vahvistamista myös Helsingin, Turun ja Jyväskylän yliopistojen suuntaan.
5. Vahvistetaan SVV-tutkijoiden roolia ESREAn ADCAL-verkostossa, osallistamalla toukokuun 2023 konferenssin (Movements for Democracy, Critical Learning and the Limits of What we Know) suunnitteluun ja toteutukseen.
6. Vahvistetaan vuorovaikutusta ja yhteistyötä Ruotsin Mimer-verkoston kanssa.

Tavoitteena on tarkastella vapaaseen sivistystyöhön liittyviä tiedontarpeita kootusti, tutkimusaiheiden ohella myös arviointi- ja selvitystarpeita, joita Opetusministeriö, Opetushallitus sekä keskusjärjestöt ovat tunnistaneet. Tiukka rajanveto tutkimuksen, arviointien ja selvitysten välille ei palvele vapaan sivistystyön ja siihen liittyvän tutkimuksen kokonaiskehittämistä. Arvioinneissa ja selvityksissä nousee usein esiin potentiaalisia tutkimusaiheita, ja vastaavasti tutkimukset voivat paikantaa uusia arviointi- ja selvitystarpeita.

Opetushallitus toteuttaa parhaillaan vapaan sivistystyön oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmista selvitystä, ja Karvissa tarkastellaan vapaan sivistystyön maahanmuuttajakoulutuksia. VST:n toimijat toteuttavat omia arviointeja ja kehittämishankkeita. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi toteutti vuosina 2021–2022 yhteistyössä jäsenjärjestöjensä kanssa hankkeen, jossa kehitettiin mittaristo kulttuuriharrastusten hyvinvointivaikutusten mittaamiseen. Sen tuloksista käy ilmi, että kulttuurin harrastamisella koetaan olevan merkittäviä vaikutuksia harrastajien elämän kaikilla osa-alueilla. Kyselyvastauksissa korostuivat erityisesti kulttuuriharrastuksen positiiviset sosiaaliset vaikutukset. Moni vastaaja kertoi harrastusyhteisön olevan tärkein syy harrastaa. Oppiminen koettiin mielekkääksi silloin, kun ympärillä oleva ryhmä on turvallinen ja ilmapiiri salliva. Vastaajat kuvasivat myös harrastusryhmän sosiaalisten suhteiden yhdessä muiden kanssa harrastamisen vaikutuksia omaan hyvinvointiinsa. (Sivistysliitto Kansalaisfoorumi 2022.)

SVV-toiminnan kehittämistarpeita on koottu myös yhteistyöohjelman vuonna 2019 julkaisemaan kirjaan *Vapaa sivistys eilen, tänään, huomenna* (Pätäri, Teräsahde, Harju, Manninen & Heikkinen 2019) ja artikkeleihin (esimerkiksi Teräsahde 2020). Näitä tullaan hyödyntämään yhteistyön kehittämisessä.

SVV-yhteistyöohjelman jäsenten omia päätutkimusteemoja alkavan toimintakauden alussa ovat:

- Opintokeskusten vuosien 2016–2021 koulutustarjonnan analyysi (Jyri Manninen & Kukka-Maaria Vuorikoski)
- Tiedartikkeleiden kirjoittaminen kansalaisopistojen hyötytutkimuksista (Jyri Manninen)
- Kolmen suomalaisen poliittisen puolueen jäsenkoulutustoiminnan analyysi (Annika Pastuhov)
- Merkitykselliset sivistyskäytännöt järjestö- ja yhdistystoiminnassa (Petri Salo)

Yliopistoissa on työn alla neljä vapaan sivistystyön aihepiiriin liittyvää väitöskirjaa:

- Jenni Pätäri: Kansansivistysopin historia ja tiedontahto
- Sini Teräsahde: Aikuiskasvatuksen tutkimuksen, käytännön ja politiikanteon suhteet
- Zeinab Yazdizadeh: Citizenship Education for Adult Immigrants in Finland
- Satu Heimo: Peer learning and migration in projectified adult education

Lisäksi yliopistoissa tehdään vst-aihepiiriin liittyviä pro gradu -tutkielmia. Näitä tuetaan SVV:n järjestämällä yhteisellä tukiryhmällä.

Vapaan sivistystyön toimintaan ja kenttään vaikuttavat trendit toimintakaudella 2023–2025

Vst-tutkimuksen painotuksiin ja kehittämiseen vaikuttavat myös ajankohtaiset yhteiskunnalliset ja koulutuspoliittiset muutokset sekä painotukset. Tällaisia ovat esimerkiksi

- **Ilmastokriisin ja muiden kestävyysongelmien ratkaiseminen aikuiskoulutuksen keinoin**, esimerkiksi ekososiaalista sivistystä edistävän koulutuksen ja oppimisen avulla (ks. Manninen & Nokelainen 2021). Unescon CONFINTEA VII -kokouksessa Marokossa kesäkuussa 2022 hyväksyttiin

luonnos *Marrakech Framework for Action – Harnessing the transformational power of Adult Learning and Education*. Tämä viitekehys tulee ohjaamaan 2020-luvun elinikäisen oppimisen politiikkaa. Siinä korostuvat YK:n Agenda 2030 -ohjelman kestävyystavoitteet, huoli ilmastonmuutoksesta ja lukutaidottomuuden lisääntymisestä sekä suositukset ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä koulutuspolitiikasta (ks. Wallén 2022). Vapaassa sivistystyössä näihin teemoihin liittyvä koulutustoiminta on tällä melko hetkellä vähäistä; esimerkiksi opintokeskuksilla vain 0,5 prosenttia kurssitarjonnasta (Manninen & Vuorikoski 2022). Toisaalta vapaan sivistystyön hankkeissa kestävyysteemat on nostettu esille viime vuosina aktiivisesti (esim. *Vapaa sivistystyö muutoksen tekijänä – Fri bildning som förändringsagent; Syväsvivstys ja planetaarinen pedagogiikka oppimisympäristössä*; sekä *Kestävää tulevaisuusmuotoilua yhdessäluomisen otteella*).

- **Nationalistiset, äärioikeistolaiset liikkeet ja puolueet haastavat perinteisiä länsimaisia demokraattisia käytäntöjä ja niiden arvoperusteita.** Ne vaikuttavat monin tavoin yhteiskuntien vakauteen sekä mahdollisuuksiin vastata käsillä oleviin hyvinvointiyhteiskuntien haasteisiin. Myös Suomessa saattaa tapahtua muutoksia koulutuspolitiikassa, koulutuksen sisällöissä ja painopisteissä, ja siten myös yliopistojen ja vapaan sivistystyön osalta toimintamahdollisuuksissa ja tehtävissä.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön (2022) **jatkuvan oppimisen uudistus** painottuu työikäisten työssä tarvittavan osaamisen kehittämiseen. Sen vaikutukset näkyvät vapaassa sivistystyössä osaamisperustaisen kurssitarjonnan lisääntymisenä, ja tarjolla oleva jatkuvan oppimisen rahoitus on lisännyt myös työelämäosaamista painottavia kursseja vapaassa sivistystyössä. Vapaan sivistystyön monimuotoiset ja osaamisperusteiset kuvaukset kirjataan kansalliseen KOSKI-järjestelmään ja yhdistetään soveltuvin osin kansalliseen osaamisen viitekehykseen. Meneillä oleva **digitaalisten tietovarantojen ja rekistereiden perustaminen** palvelee vapaan sivistystyön tilastointia ja tietohallintoa, mutta vaatii resursseja ja muutoksia organisaatioissa.
- **Jatkuvan oppimisen uudistuksen vaikutukset näkyvät myös yliopistojen aikuiskasvatustieteen painotuksissa.** Tampereen ja Oulun yliopistoihin on perustettu jatkuvan oppimisen professuurit, ja samalla vapaan sivistystyön (ja myös muun ei-ammattillisen koulutuksen) näkyvyys ja tutkimus näyttäisi marginalisoituvan entisestään.
- **Verkko- ja monimuoto-opetuksen lisääntyminen.** Verkkokurssien tarjonnan kasvu vaikuttaa monin tavoin vapaan sivistystyön usein paikallisesti organisoituun toimintaan (Wallén 2022). Kurssitarjonta irtoaa organisaation sijaintipaikasta ja “alueellisista tarpeista” toimintaedellytyksenä. Kilpailu osallistujista siirtyy kansalliselle tasolle ja muuttaa ainakin osin muotoaan.

Vapaan sivistystyön organisaatioilla ja sivistyskäytännöillä on oma mahdollisuutensa ja tehtävänsä yllä kuvattujen muutosten kohtaamisessa sekä niiden hallitsemisessa ja toteuttamisessa monimuotoisen kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tämä edellyttää, mitä todennäköisimmin, oman tehtävän, toimintamuotojen sekä yhteistyön mahdollisuuksien kriittistä ja analyttistä tarkastelua.

Monet edellä kuvatuista muutoksista ja haasteista on huomioitu tuoreessa Vapaa Sivistystyö ry:n yhdessä keskusjärjestöjen kanssa rakentamassa Vapaan sivistystyön tiekartassa. Siinä on tunnistettu kolme toisiinsa kietoutunutta muutospolkua: Ekososiaalisesti kestävä, tunnistettu ja tunnustettu sekä ketterästi kehkeytyvä vapaa sivistystyö. SVV-yhteistyöverkoston tutkijoilla on käynnissä useita näihin haasteisiin ja muutoksiin liittyviä tutkimuksia, esimerkiksi analyysit puolueiden koulutustoiminnasta (Pastuhov 2022) ja

opintokeskusten kansalaisuuteen ja järjestötoimintaan liittyvästä kurssitarjonnasta (Manninen & Vuorikoski 2022).

Sivistystyön Vapaus ja Vastuu -yhteistyöohjelman tuleva toimintakausi

Konkreettinen toimintasuunnitelma eri vuosille on kuvattu alla. Toiminta pohjautuu osin lisäalassa elokuussa 2022 pidetyn ideariihen tuloksiin. Lisäksi on pyritty huomioimaan vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuodot, niiden erilaiset haasteet ja tarpeet sekä kentän toimijat. Esimerkiksi Kansanvalistusseuran juhlavuosi sen täyttäessä 150 vuotta vuonna 2024 ja silloin suunnitteilla oleva laajamittainen sivistyksen teemavuosi antaa suomalaisen vapaan sivistystyön toimijoille ja tutkijoille mahdollisuuden nostaa sivistystyön yhteistä profiilia ja saada samalla näkyvyyttä.

Tavoitteena on, että toimintakauden jälkeen vapaan sivistystyön tutkimus on kehittynyt ja sen näkyvyys ja hyödyntäminen kolmikantaisessa yhteistyössä tutkijoiden, kentän toimijoiden sekä poliittisten päätöksentekijöiden kanssa. Toimintakauden teemat ovat näkyneet SVV-sivuilla julkaistavissa kirjoituksissa, yhteistyöverkostoissa, seminaareissa ja tapahtumissa. Tutkimusaiheita on tarjottu aktiivisesti myös graduntekijöille ja kentän toimijoita kannustetaan kirjoittamaan SVV:n Sivistystori-blogiin arjestaan yksin ja yhdessä väitöskirja- ja yliopistotutkijoiden kanssa.

Teemojen ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhteistyössä tutkijoiden, kentän toimijoiden ja hallinnon välillä toimintakauden loputtua ja SVV-yhteistyöohjelmassa vuosittain.

Seuraavilla sivuilla tarkastellaan lyhyesti vuosille 2023–2025 asetettuja toiminnallisia tavoitteita ja konkreettinen toiminta.

Vuosi 2023

- Suositun **Sivistystori-blogin kehittämistyö jatkuu** vuonna 2023. Kirjoittamistyöhön kutsutaan mukaan 3–4 eri taustoista tulevaa vaikuttamisviestijää. Blogitekstit perustuvat kuitenkin edelleenkin tutkimuksellisuuteen ja kriittisten näkökohtien esille tuomiseen. Aiheet nousevat vapaasta sivistystyöstä ja sivistyskeskusteluista. Bloggarit tulevat saamaan kirjoituksistaan korvauksen. Tekstejä julkaistaan vuoden aikana yhteensä n. 16 kappaletta. Yhteistyössä EPAL:n kanssa joitakin tekstejä käännetään eri kielille ja julkaistaan SVV-sivujen lisäksi EPAL:n sivuilla.
- Keväällä 2023 jatketaan **vapaan sivistystyön graduntekijöiden vertaistuki- ja opintopiiritapaamisia** verkossa. Tapaamisten tarkoituksena on tukea tutkielman tekoprosessia kokemusten jakamisen, vertaispalautteen ja vertaistuen avulla. Tapaamisissa keskustellaan myös opiskelijoiden motivaatiosta sekä perheen, tutkimusprosessin ja työelämän yhteensovittamisesta. Tapaamisiin kutsutaan mukaan alustajiksi alan asiantuntijoita, tutkijoita, väitöskirjaopiskelijoita sekä opettajia. Tapaamisten välillä opiskelijat tekevät pieniä tehtäviä, jotka edistävät gradun valmistumista.
- SVV on tehnyt vuodelle 2023 viestintäsuunnitelman, jossa **viestintää pyritään kohdentamaan entistä paremmin eri kohderyhmille**. SVV-yhteistyöohjelman kotisivuille koostetaan yleistajuistettuja ja tiiviitä kuvauksia valmistuneista pro gradu -tutkielmista ja väitöskirjoista. Viestintää toteutetaan kotisivujen lisäksi sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa (Vapaa Sivistystyö ry) ja Twitterissä. Uutiskirjettä lähetetään sähköpostitse kerran kuussa. Vuoden 2022 lopussa sähköpostilistalla oli 150 sähköpostiosoitetta. Valmistuneista tutkimuksista ja mielenkiintoisista tutkimustuloksista tehdään uutistiedotteita kansallisiin medioihin ja lehdistölle. Lisäksi pidetään auki optiota, että tutkimuksista tiedotetaan lehdistötilaisuuksissa. Viestinnällistä yhteistyötä tehdään erityisesti EPAL:n ja SKOL:in kanssa. SVV (Annika Pastuhov ja Jyri Manninen) osallistuu ESREAn ADCAL-verkoston konferenssin (Belgrad 26.–27.5.2023) suunnitteluun ja toteutukseen.
- Elokuussa 2023 järjestetään perinteinen **vapaan sivistystyön tutkimustyöpaja** Vapaan sivistystyön päivillä Vaasassa. Päivät järjestetään kaksikielisinä ja ne ovat avoimia kaikille vapaan sivistystyön toimijoille.
- Päivien yhteydessä toteutetaan myös **Vapaan sivistystyön ideariihi** yhteistyössä OKM:n ja OPH:n kanssa. Ideariihessä keskustellaan ajankohtaisista tutkimus- ja arviointitarpeista ja rahoituksesta edellisen ideariihen (elokuu 2022) tulosten pohjalta. Tutkimustyöpajan ja ideariihen lisäksi SVV järjestää yhteistyössä kahden opintokeskuksen kanssa Valta ja rahoitus -työpajan sekä yhteistyössä EPAL:n kanssa jatkuvaa oppimista käsittelevän paneelikeskustelun.
- Vuonna 2023 **SVV vieraillee yhdessä EPAL:n kanssa yliopistoissa**. Luentokonsepti, jossa esitellään vapaata sivistystyötä, aikuiskasvatuksen kansainvälisyyttä, tutkimusta ja erilaisia työuria sovelletaan kunkin yliopiston tarpeisiin 1–3 luennon kokonaisuudeksi. Samalla rakennetaan viestinnällistä yhteistyötä myös muiden kuin yhteistyöyliopistojen kanssa.
- Suunnitteilla on myös **KOSI-hankkeeseen pohjautuva työpaja** yhteistyössä Fingon kanssa. Sen aiheena on globaalikansalaisuus planetaaristen uhkien maailmassa.
- SVV järjestää vuoden lopussa myös **tutkimusfoorum**in tai -työpajan **PIAAC-arvioinnista**. Tapahtumaan kutsutaan laajasti vapaan sivistystyön ja aikuiskasvatuksen toimijoita.
- Yhteistyössä Aikuiskasvatuksen Tutkimusseuran (ATS) kanssa **SVV kirjoittaa Aikuiskasvatus-tiedelehteen jatkuvaa oppimista koskevan tekstin** aihetunnisteella Näkökulmia käytäntöön. Syksyllä 2023 SVV tarjoaa teemaryhmää Aikuiskasvatuksen tutkimuspäiville, jotka järjestetään helmikuussa 2024. Tutkimuspäivillä ATS ja SVV tiedottavat toiminnastaan erityisesti aikuiskasvatustieteen opiskelijoille.

- **Mimer-konferenssi** marraskuussa 2023 (tavoite: 1–3 tutkijaa SVV-yhteistyöverkostosta mukana).
- Vuoden aikana järjestetään **4–6 SVV-yhteistyöohjelman kokousta**. Kokousten välillä yhteistyöohjelma pitää yhteyttä sähköpostilla ja Teams-alustalla.
- SVV-yhteistyöohjelma valmistautuu lisäksi syksyn **tutkimushakuihin** yhteistyössä vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen kanssa.

Vuosi 2024 (vuosikelloa täydennetään vuoden 2023 aikana)

- **Sivistyksen teemavuosi ja Kansanvalistusseuran (KVS) 150-vuotisjuhlat**. Samalla pyritään lisäämään vst-tutkimuksen näkyvyyttä ja nostamaan esiin sen historiallisia saavutuksia, esimerkiksi Jenni Pätärin väitöskirjan pohjalta.
- **Aikuskasvatuksen tutkimuspäivät Helsingissä** helmikuussa: SVV:n oma teemaryhmä, ATS:in kanssa yhteistyössä opiskelijoille toimintaa
- Vapaan sivistystyön päivät ja **tutkimustyöpaja sekä ideariih** elokuussa.
- **Vapaan sivistystyön tutkimuspäivät syksyllä 2024**; kahden päivän tutkimusseminaari vapaan sivistystyön aiheista tutkimusta tekeville ja sellaisesta kiinnostuneille. Liitetään osaksi Sivistyksen teemavuoden ohjelmaa.
- Yhteisen **SVV-tutkimushankkeen suunnittelu ja rahoitushaku**.
- **Mimer-konferenssi**, marraskuu.
- Pohjoismaisen ja eurooppalaisen **yhteistyön vahvistaminen**.

Vuosi 2025 (vuosikelloa täydennetään vuoden 2024 aikana)

- Vapaan sivistystyön päivät ja **tutkimustyöpaja sekä ideariih** elokuussa.
- Yhteisen **SVV-tutkimushankkeen käynnistäminen**.
- **Mimer-konferenssi**, marraskuu.
- Edellisen toimintakauden arviointi ja uuden toimintakauden (3 v., 2026–2028) suunnittelu.

Lähteet

- Heikkinen, A., & Pätäri, J. (2021). Kansalaistieteen kutsu. *Aikuiskasvatus*, 41(2), 170–178.
<https://doi.org/10.33336/aik.109327>
- Heimo, S. (2022). KOSI-hankkeen loppuraportti. KOSI-hanke – Sivistystyön Vapaus ja Vastuu
- Keto, S.; Foster, R.; Pulkki, J.; Salonen, A. O. & Värri, VM 2022. Ekososiaalinen kasvatus – Viisi teesiä ratkaisuehdotuksena antroposeenin ajan haasteeseen. *Kasvatus & Aika* 16 (3) 2022, 49–69.
<https://doi.org/10.33350/ka.111741>
- Manninen, J., & Nokelainen, R. (2021). Ekososiaalinen sivistys haastaa vapaan sivistystyön. *Aikuiskasvatus*, 41(2), 140–147. <https://doi.org/10.33336/aik.109323>
- Manninen, J. & Teräsahde, S. & Pätäri, J. (2019). Vapaan sivistystyön vaikuttavuus ja yhteiskunnallinen merkitys. Teoksessa: Pätäri, J., Teräsahde, S., Harju, A., Manninen, J. & Heikkinen, A. (2019). Vapaa sivistystyö eilen, tänään, huomenna. Vapaan sivistystyön rooli, asema ja merkitys suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja yhteiskunnassa. Helsinki: Vapaa Sivistystyö ry. 236–273.
- Manninen & Vuorikoski 2022. Analysis of course provision within Finnish Study centres. Paper presentation, ESREA2022 Triennial conference, Milano 29.9 - 2.10.2022.
- OKM 2022. Jatkuva oppiminen. Verkkosivu. <https://okm.fi/jatkuva-oppiminen>
- Pätäri, J., Teräsahde, S., Harju, A., Manninen, J. & Heikkinen, A. (2019). Vapaa sivistystyö eilen, tänään, huomenna. Vapaan sivistystyön rooli, asema ja merkitys suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ja yhteiskunnassa. Helsinki: Vapaa Sivistystyö ry.
- Pastuhov, A. (2021). Puoluekoulutuksen käytäntöarkkitehtuurit – analyysi kolmen suomalaisen poliittisen puolueen jäsenkoulutustoiminnan tarkoituksista ja ennakoehdoista. *Kasvatus & Aika* 15 (3–4) 2021, 154–171.
- Pätäri, J. & Heikkinen, A. & Teräsahde, S. 2016. Nordic or planetary responsibility in Finnish popular adult education research? In *Adult Education and the Planetary Condition*. Eds. Harju, A. & Heikkinen, A. SVV & VST ry. 178–193.
- Pätäri, J. Tutkija liikkeessä -haastattelu. ["Castrénin ajatuksiin on helppo yhtyä" - pdf \(journal.fi\)](#)
- Sanastokeskus 2021. Jatkuvan oppimisen sanasto (luonnos). [jatkuvan oppimisen sanasto lausuntoluonnos \(2\).pdf](#)
- Sivistysliitto Kansalaisfoorumi (2022). Kulttuuriharrastamisen koetut vaikutukset. Koonnut Hanna Pulkkinen. https://kansalaisfoorumi.fi/wp-content/uploads/2022/09/kulttuuriharrastamisen_koetut_vaikutukset_kooste.pdf

Teräsahde, S. Tutkija liikkeessä -haastattelu. [”Tärkeintä on valita tutkimusaihe huolellisesti” - pdf \(journal.fi\)](#)

Teräsahde, S. (2020). Aikuiskasvatustoimijoiden mielikuvia tutkimuksen ja politiikanteon suhteesta ja vuorovaikutuksesta. *Aikuiskasvatus*, 40(4), 272–289. <https://doi.org/10.33336/aik.100531>

Toiviainen, H., Heimo, S., Pastuhov, A., & Wallén, B. (2021). Ekososiaalinen sivistys on yhteisöllistä sivistymistä. *Aikuiskasvatus*, 41(2), 100–101. <https://doi.org/10.33336/aik.109316>

Wallén, B. (2022). Vapaan sivistystyön tiekartta 2030. [Vapaan sivistystyön tiekartta 2030 \(peda.net\)](#)

Wolff, L. 2016. Adult education in an unsustainable era. In *Adult Education and the Planetary Condition*. Eds. Harju, A. & Heikkinen, A. SVV & VST ry. 194–209.